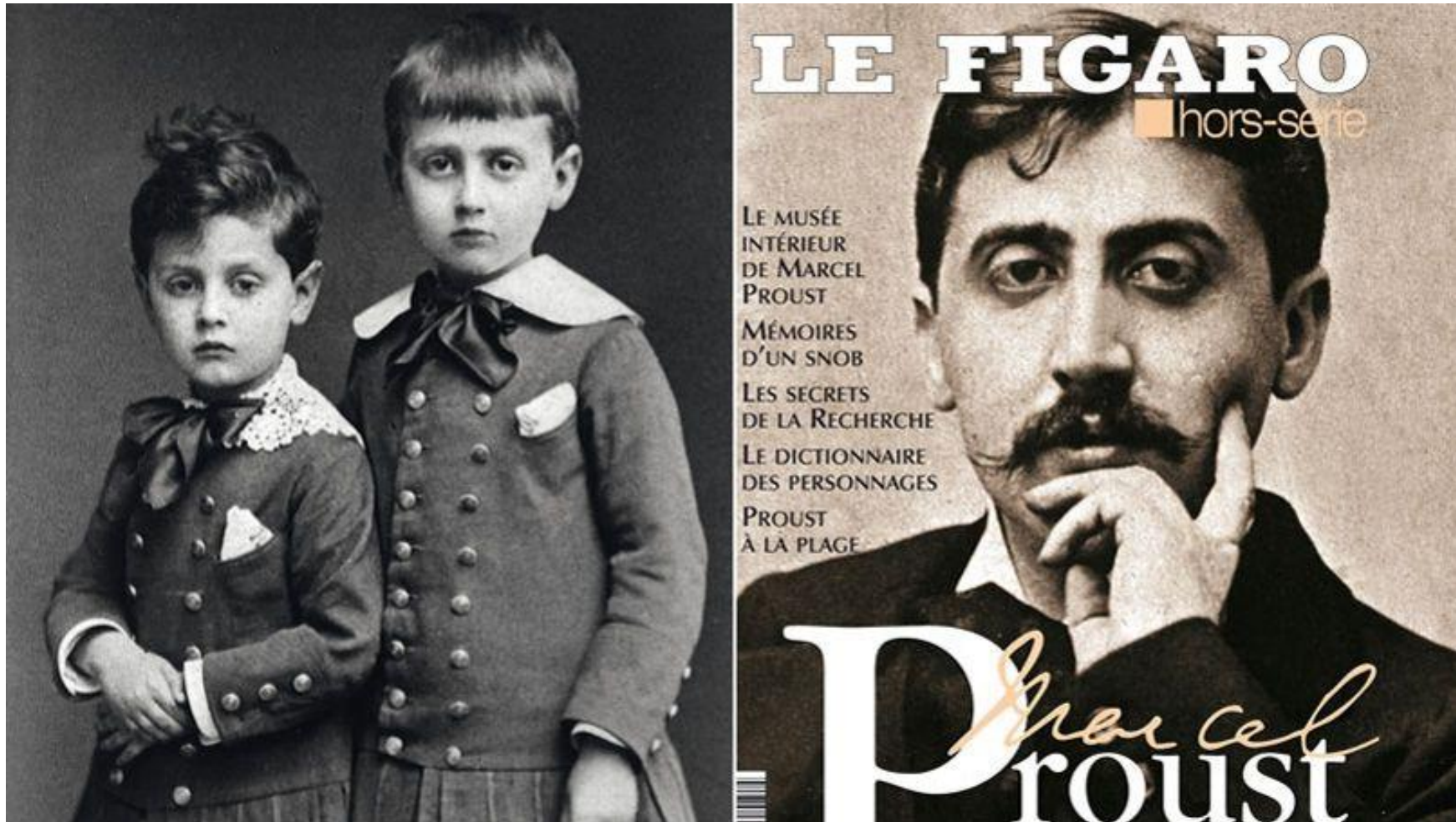


PROUSTOVO DOBA



**Istražile učenice Nika Narandja i Leonarda Tokić 3.a
s profesoricom sociologije Ljiljanom Dujmović**

PROUSTOV UPITNIK

Ovako je tinejdžer Proust 1890. g. odgovorio na 30 pitanja koja danas znamo kao ***Proustov upitnik***.

Proust je potpuno iskreno i nježno odgovarao na postavljena pitanja. Nježan i osjetljiv pisac borio se s depresijom i imao je problema sa zdravljem koje ga je obilježilo za čitav život.

Spavao je po danu, a pisao po noći, a u svako svoje djelo dao je sebe u potpunosti, detaljno opisujući probleme s kojima se povezivala jedna cijela generacija čitatelja.

U kasnom 19. stoljeću diljem Engleske vladao je trend ispunjavanja spomenara, kao što uostalom vlada i danas. U njemu su djeca i mladi ljudi odgovarali na niz osobnih pitanja koja otkrivaju njihov karakter.

Godine 1890., Proust je potpuno iskreno ispunio jedan takav spomenar, a kasnije će po njemu nastati niz pitanja koja znamo kao ***Proustov upitnik***.

Originalan prijepis otkriven je 1924., dvije godine nakon Proustove smrti, a 2003. je on na aukciji prodan za oko 9 milijuna kuna.

Proustov upitnik je odjednom postao popularno sredstvo intervjuiranja ljudi pa ga tako i magazin *Vanity Fair* ima na svojoj zadnjoj stranici gdje na njega odgovaraju slavne osobe. Ovo su Proustovi odgovori koji su pokrenuli sve:

Glavni aspekt moje osobnosti:

Potreba da budem voljen; preciznije, potreba za brigom i razmaženošću i više nego što je potrebno.

Kvaliteta koju želim kod muškarca: *Uglavnom dobrotu i iskrenost u prijateljstvu.*

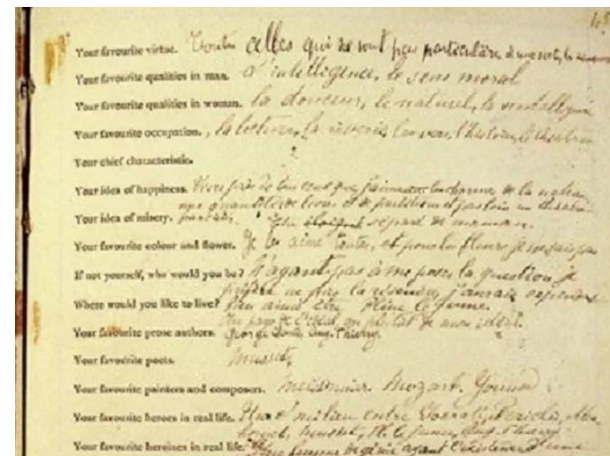
Kvaliteta koju želim kod žene: *Ženske čari.*

Što najviše cijenim kod prijatelja: *Da budu nježni prema meni, ako je njihova osobnost tako suptilna da je prag njihove tolerancije vrlo visok.*

KALEIDOSKOP

Ovaj optički instrument služi kao jedna od Proustovih glavnih metafora za društvenu evoluciju, kao što su goleme promjene u francuskom društvu koje su rezultat traumatičnih događaja poput Dreyfusove afere i Prvog svjetskog rata...

Od svih načina stvaranja ljubavi, od svih klica raspršivanja te svete boli, jedan od najučinkovitijih je svakako onaj val nemira koji nas ponekad obuzima. Kocka je tada bačena, a ono biće s kojim smo u tom trenutku sretni, voljet ćemo ga. Nije ni potrebno da nam se svidjela više ili čak koliko i drugima. Potrebno nam je samo da naša čežnja za njim postane isključiva. A taj je uvjet ispunjen ako se – u času kad nam je nedostajalo to biće – umjesto da samo tražimo užitke koje nam je pružala njegova privlačnost, iznenada javi potreba puna tjeskobe, čiji je predmet samo to biće, besmislena potreba, koju je zbog zakona ovoga svijeta nemoguće zadovoljiti i teško izliječiti – besmislena i bolna potreba za posjedovanjem iste. (M. Proust)



AKTIVNOSTI U SLOBODNOM VREMENU

KNJIGA

- širenje čitalačke publike dovodi do pojave velike raznolikosti jeftinih knjiga
- prodaja knjiga u dijelovima grada i trgovinama gdje prije nije postojala potražnja za knjigama
- promjena karaktera već poznatog ponuđenog materijala → tekstovi za samoobranu, znanstveno-fantastični romani, mnogi putopisi te autobiografska djela
- SSSR, UK, Indija, Savezna Republika Njemačka, Sjedinjene Države i Francuska → 1952. g. produciraju više od 10.000 naslova godišnje.

ČITANJE

- omiljena vrsta odmora i svrha bavljenja drugim interesima
- čitatelji 19. st. traže da novine sadrže financijske i političke vijesti, mjesne vijesti i pregled sportskih događaja
- čitatelji 20. st. traže izvještaje o znanstvenim otkrićima, potpunije sportske izvještaje, izvještaje o vremenu i razne rubrike posvećene djelatnostima za slobodnog vremena

JAVNE KNJIŽNICE

- gradske knjižnice → organizirale su izložbe, održavale predavanja, pružale naročite čitaonice za djecu, organizirale debatne klubove
- putujuće knjižnice → prodirale su u područja koja su ranije bila potpuno odrezana od knjiga (tjedni ili dvotjedni posjeti)
- Švedska je imala najveći broj knjižničnih mogućnosti po stanovniku

- Ministarstvo kulture SSSR-a održavalo je mrežu javnih knjižnica koja je imala putujuće knjižnice, vodila posudbene knjižnice te opskrbljivala knjigama knjižnice koje su osnovali klubovi, seoske zadruge
- Britanski sustav javnih knjižnica → nadopunjen sistemom jeftinih posudbenih knjižnica

GLAZBA, PLES, POPULARNA GLAZBA, MUZIČKA KOMEDIJA

- slušanje glazbe i ples bili su među najdražim načinima provođenja slobodnog vremena među mladima
- mladi su davali veliku popularnost nizu glazbenih stilova i oblika plesa, tvoreći tržište za popularne ploče i note
- popularna glazba u 20. st. - muzički šou, džez-orkestri i hitovi
- novi hitovi slušali su se preko radija i televizije
- hitovi = pjevač je momentalni idol mladih slušatelja, a pjesma postaje dio masovne kulture
- muzički šou bili su popularni kod publike koja ih je mogla vidjeti te su bili izvor velikog dijela popularne glazbe (koja se neprestano izvodila preko etera)
- bečka opereta (Europski tip šoua) → Johann Strauss
- džez-orkestri → podrijetlo imaju u zapadnoafričkim ritmovima kombiniranim s harmoničnim oblicima crkvenih pjesama, narodnih balada
- originalni tip džeza → živahan i akcentuiran, prestao je biti glazba za ples → glazba za slušanje koja privlači mnoštvo ozbiljnih odraslih ljudi
- živahni plesovi → uz ritam džeza (čarlston) bili su popularni dvadesetih godina
- južnoameričke rumbe, tango, samba – bili su vrlo popularni
- jive i „rock and roll“ su plesovi koji su se plesali sa energičnom predanošću i improvizacijom
- predstave su ovisile o humoru, scenskim efektima → muzičke komedije

KAZALIŠTE I ORKESTRI

- dvadesetih i tridesetih godina postojao je jak pokret u osnivanju „malih kazališta“ koja su izdržavale mjesne zajednice
- izvan gradskih središta, repertoarna su kazališta bila glavni izvor kazališne zabave, služila su kao pokusni teren za dramatičare i glumce
- profesionalna kazališta, baleti i orkestri postojali su u svim gradovima i manjim mjestima, a tijekom godina novi su orkestri razvili nove stilove, koji su uživali veliku popularnost
- *Glazbene večeri* – okupljanje oko klavira da bi pjevali popularne pjesme. Ukoliko su bili ozbiljni glazbenici svirali su u gudačkoj grupi ili pjevali u zboru, a radio i televizija djelovali su kao poticaj.
- **GRAMOFON** - umjetnici su ga koristili kao dokument svog rada; visokokvalitetna reprodukcija i hobi sakupljanja ploča.
- **MAGNETOFON** je omogućio ljudima da sami prave snimke, eksperimentirali su sa zvukom i njegovim kombinacijama.

UMJETNIČKE GALERIJE

- udruženja umjetnika amatera u socijalističkim zemljama dobivale su naročito državnu potporu
- polaznici umjetničkih tečajeva ili skupina izlagali su svoje radove na lokalnim izložbama održanim u društvenim dvoranama, na javim trgovima, školama, galerijama, knjižnicama
- umjetnici osim što su radove izložili u galerije nekim radovima ukrašavali su i svoje domove

SPORT

- ljudima je pružao dobar dio njihove zabave, stvarao mnogo njihovih heroja, bio sredstvo za osobni razvoj
- škole i klubovi poticali su momčadske sportove zbog vrijednosti za podučavanje u suradnji i zbog zabave koju je pružala promatračima
- svaka je zemlja imala sport koji je naročito voljela: Britanci – kriket, Amerikanci – bejzbol, Nijemci – pješačenje, Norvežani i Švicarci - skijanje
- Olimpijske igre → dvadesetih godina devetnaestog stoljeća ponovno obnovio Pierre de Coubertin koji je htio gajiti prijateljski *duh*
- prve su se uspješne igre održale 1908. u Londonu, a dalje su se održavale svake četvrte godine

FILM I KNJIŽEVNI KLASICI – KINO

- od svih vrsta zabave u 20. stoljeću najrašireniji tip bilo je kino
- najuspješniji vlasnici zabavišta (lokali) - zaradili su dovoljno novaca da otvore mala kina koja su prikazivala kratke filmove za malu ulazninu
- vlasnici velikih nizova kina prikupljali su proizvodne studije kako bi osigurali bolju cijenu i filmove svojih kina
- stvaranje filmova bio je složen i skup posao te je zahtijevao kompliciranu organizaciju i skupu opremu
- film se kao medij mogao prikazivati na svim razinama zabave i umjetnosti, ali proizvodnja je zahtijevala i masovnu publiku
- u prvo vrijeme u Evropi → film= produžetak kazališta
- prvi filmovi a sinkroniziranom glazbom i dijalogom postigli su značajan uspjeh → kada je filmom ovladan i zvuk film je razvio svjetske modele
- Svjetski književni klasici, veliki romani i drame postali su poznati svim gledateljima, jer su mnogi ekranizirani na filmu

RADIO I MASOVNI MEDIJI

- **Godine 1895. talijanski izumitelj G. Marconi izradio je prvi radioprijemnik i predajnik, korišten na brodovima.**
- Kućni radioprijemnik služio je isključivo za komunikaciju do 1920-ih kada je počelo emitiranje vijesti, glazbe i zabave do ljudi u njihovim domovima u gradovima i selima
- Radio postaje neophodan izvor informacija kakav do tada nije bio poznat, a prodaja radio-aparata znatno se povećala
- emitiranje su financirali oglašivači koji su plaćali za reklamu njihove robe, ovim reklamama s vremenom su dali zabavan oblik
- povremeno se smatrao i izvorom obrazovanja, u socijalističkim zemljama koristio se kako bi ljudi u cijeloj zemlji stvorili jednak stav i jednako tumačenje događaja, radio dolazi ljudima, nisu morali izlaziti kao npr. u kino kako bi se zabavili.

TELEVIZIJA

- Televizija se razvila iz Bairdove (škotski izumitelj John L. Baird) pametne kutije 1925., a već 1934. godine pojavljuje se elektronička televizija (a 1951. i TV u boji)
- uvedena nakon Drugog svjetskog rata, ugrozila je kino i radio
- 80% televizora nalazilo se u SAD-u
- u većini europskih zemalja djelovala pod kontrolom države
- najpopularniji kvizovi, humane drame, praćenje sportskih događaja, intervjui poznatih osoba i pitanja općeg interesa
- omogućuje javnosti izravni pristup javnim događajima poput političkih sastanaka
- glavni problem televizijskog emitiranja: kako osigurati dovoljno sposobnih ljudi da ispune svo raspoloživo vrijeme rada televizije, zbog toga i velike cijene proizvodnje programa većinom se emitiralo samo pet ili šest sati u danu.

PUTOVANJA

- automobili i avioni omogućili su da putovanje bude gotovo univerzalan način za provođenje vikenda i godišnjeg odmora
- putovalo se na Olimpijade, veće sportske događaje, glazbene manifestacije, na planinarenje ili jednostavno u posjet kulturnim i društvenim središtima Europe i svijeta.
- organizirale su se i autobusne ture, one su omogućile jeftin obilazak glavnih gradova raznih zemalja
- ljudi su upoznali kulture i krajeve za koje do tada nisu ni čuli, posjećivali su muzeje, povijesna mjesta i festivale, time je putovanje djelovalo kao oblik obrazovanja

RAZONODE – HOBIJI

- hobiji su od pojedinca tražili da bude aktivan, bili su sredstvo za izgradnju ukusa, stjecanje znanja i sposobnosti, katkad je hobi dovodio i do promjene profesije.

GLAZBA - GRAMOFON

Glazbene večeri – okupljanje oko klavira da bi pjevali popularne pjesme. Ukoliko su bili ozbiljni glazbenici svirali su u gudačkoj grupi ili pjevali u zboru, a radio i televizija djelovali su kao poticaj.

Umjetnici su ga koristili kao dokument svog rada pa je stekao pravo građanstva; visokokvalitetna reprodukcija; hobi sakupljanja ploča.

MAGNETOFON

Omogućio je ljudima da sami prave snimke, eksperimentirali su sa zvukom i njegovim kombinacijama npr. automobilska sirena, crkvena zvona, udaranje valova, usporavanje i ubrzavane zvukova.

UMJETNOST, GALERIJE I OBRTI

- širenje masovne pismenosti na kojoj je počivao golem razvoj popularne književnosti i umjetnosti, pojava ilustriranih časopisa i korištenje mogućnosti suvremene fotografije
- tečajevi i predavanja za razne vrste umjetnosti i obrta
- postojala udruženja umjetnika amatera - trend *učini sam*
- polaznici umjetničkih tečajeva izlagali su svoje radove na lokalnim izložbama u društvenim dvoranama, na javim trgovima, školama, galerijama, knjižnicama
- umjetnici su radove izlagali u galerijama, a nekim su radovima ukrašavali i svoje domove.

FOTOGRAFIJA

- poklonici fotografske kamere kupovali su sve bolje aparate i eksperimentirali sa sve bržim filmovima
- ozbiljni fotografi su čitali o kemiji i teoriji svjetla i sami razvijali svoje filmove
- proučavanje fotografskih magazina, godišnjaka i knjiga koje su donosile najbolja djela najpoznatijih fotografa svijeta
- ljudi su bilježili domaće događaje i prizore s putovanja na amaterskim filmovima
- **Fotografiranje** - najistaknutiji hobi 20. st.
- foto-klubovi su organizirali izložbe fotografija za profesionalne fotografe i amatere